

1856.

086573512

101 KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

09.7911 Og

Ogsaa Lidt

om

„Alhambra“

Nogle Bemærkninger,

fremkaldte ved tvende af Hr. xy i Nr. 130 og 140 af Fædreslandet
indrykkede Artikler.

Af

X₁ Y₁.

Kjøbenhavn.

I Commission hos Universitetsboghandler Andr. Fred. Høst.

Thiele's Bogtrykkeri.

RHB

Priis: 8 β.

KJØBENHAVNS
RAADHUS
BIBLIOTHEK

EXLI BRIS

Da endog Biblen, efter hvad et gammelt Ord antyder, kan læses paa forskjellige Maader, kan det neppe undre, at den af Capitain Carstensen for kort siden udstædte Indbydelse til Oprettelsen af et nyt Forlystelsessted „Alhambra“ maa døie samme Skjæbne. En Hr. xy. har i Nr. 130 af „Fædrelandet“ med en tivolistisk Omhyggelighed for Publikums Moralitet i Almindelighed og de ulykkelige 6 Rd. 24 §. Smaacapitalister i Særdeleshed givet en Fremstilling af sin Opfattelse af i det Mindste en enkelt Side af Indbydelsen; det maa derfor vistnok ogsaa være mig tilladt at angive de Resultater, jeg ved Hjælp af Mathematikkens hele skrækelige og uimodsigelige Sandhed har faaet ud deraf. — Førend jeg indlader mig paa Sagen selv, skal jeg imidlertid — næst efter at give „de Svage i Manden“ den Forsikkring, at Hr. C. hverken har havt Deel i Fremkaldelsen eller Affattelsen af disse Linier — tillade mig nogle faa, men som jeg troer nødvendige, almindelige Bemærkninger.

Det maa være klart for Enhver, at naar en Mand indbyder til Actietegning i et Foretagende som det her omhandlede, gjør han det ikke blot for at skaffe Actionairerne Fordeel, men tillige for selv at tjene derved. En saadan Actieindbydelse er nemlig aldeles ikke Andet end et Laan, Indbyderen søger at gjøre hos flere forskjellige Personer, fordi han mistvivler om at kunne skaffe det tilveie hos en enkelt. Her som ved ethvert andet Laan bør der altsaa kun være Spørgsmaal om Caution og Renter; hvor stor Fortjeneste, Indbyderen

vil kunne have af Laanet, angaaer i og for sig aldeles ikke Sagen. Hvem vilde f. Ex. falde paa at bebreide en Kjøbmand, at han — hvad daglig skeer — laaner Penge til 4 pCt. for selv at tjene 40 pCt. dermed? Da imidlertid Cautionen ved denne Art af Laan i Almindelighed afhænger af en Sandsynlighedsberegning, kan Laanyderen for sin Risiko fordre Udsigt til en større Fordeel end ved almindelige Laan, og da hans Fordeel aabenbart formindskes ved den Fordeel, Laaneren attraaer, bør han efterat have overveiet, hvor stor Sandsynlighed der er for, at den af Indbyderen gjorte Beregning vil holde Stik, tillige undersøge, om der er et rimeligt Forhold mellem de Fordele, han og Indbyderen kunne vente sig af Foretagendet. Kun paa denne Maade er det altsaa, der kan blive Spørgsmaal om Indbyderens Indtægter; men at anstille en Beregning over disse og tale om deres uforholdsmæssige Størrelse uden at angive, i hvad Forhold*) de staae til den Fordeel, Actionairerne samtidig ville have, er — selv om Beregningen var rigtig — i den Grad absurd, at en slig Fremgangsmaade, naar man ikke vil antage, at Hr. xy. af slette Motiver har villet gjøre et Forsøg paa at „tilvende“ sig Tiltro ved at inponere med Tal, kun kan tilskrives Mangel paa bedre Indsigt. Det er en Fornærmelse imod Publikum og skadeligt for „dets Moralitet“ og bør derfor aldeles uden Hensyn til Sagen selv af al Kraft imødegaaes. Alle andre Steder i Verden vilde man i det Mindste — hvis man tør slutte af Kjendsgjerninger — opfatte det saaledes. I England f. Ex. gjorde man Paxton til Baronet for den Andeel, han havde havt i Opførelsen af Udstillingspalladset, skjøndt han dertil kun gav sin Idee, og denne

*) Hr. xy. siger rigtignok om Hr. C.'s Indtægt, at „den andrager mere end en Ottendedeel af Anlægssummen“; men Enhver, der har mindste Begreb om, hvad et Forhold vil sige, maa herved uvilkaarlig mindes det velbekendte Regnestykke: Naar 1 Pd. Brøvl koster 36 f. hos Wienerbageren, hvad koster saa en Comødiebillet?

allerede var bleven ham betalt med den Bagatel af næsten en halv Million R. R.; og hvorfor? Fordi man, skjøndt vistnok Alle ere enige om at betragte 500000 R. R. som en ganske smuk Bagatel, dog ikke fandt den tilstrækkelig i Forhold til den Fordeel, Hr. P.'s Idee havde bragt.

Hensigten med disse Linier er at udfylde de Lacuner, som findes i den af Hr. xy. anstillede Beregning. Jeg skal til den Ende angive Resultatet af en Beregning over 1) den Fordeel, Actionairerne ville have, og 2) de Indtægter, Hr. C. samtidig vil faae, naar man i begge Tilfælde ligesom Hr. xy. gaaer ud fra den Forudsætning, at den i Indbydelsen gjorte Beregning om Indtægter og Udgifter holder Stik, samt sluttelig anstille en Sammenligning mellem de ovennævnte Resultater.*)

Under den Forudsætning altsaa, at der aarligt i 15 Aar**) amortiseres 8500 R. R. og dernæst aarligt 8000 R. R., vil den samlede Actiecapital være amortiseret om ca. 18 Aar altsaa 1874. Antages dernæst for at lette Oversigten, at hele Actiecapitalen er repræsenteret af en enkelt Actionair, vil denne foruden 4 pCt. af sin Capital aarligt i 15 Aar faa udbetalt 8500 R. R. i Amortisation — altsaa ca. $\frac{1}{7}$ af Grundcapitalen — og 8500 R. R. i Udbytte; aarligt i 2 Aar 8000 R. R. i Amortisation og 8000 R. R. i Udbytte samt i det sidste Aar (1874) 6500 R. R. i Amortisation og 6500 R. R. i Udbytte: idet Riscoen aftager i samme Forhold som Capitalen altsaa circa $\frac{1}{7}$, en aarlig forholdsvis Forøgelse af ca. 510 R. R. Hensføres nu samtlige disse Summer, som aarligt udbetales ham, med Rente og Rentensrente til 1874 — Renten dog kun beregnet til 4 pCt. — vil hans Capital være voyet til

*) Detaillen af Beregningerne er anført Pag. 15—16.

**) Efter 15 Aars Forløb ferøges jo nemlig Leieafgiften for Etablisementets Grund med 1000 R. R. aarligt, saa at Overskudet vil reduceres til 16000 R. R.

ca. 520000 R. R. o: den vil være ca. 214000 R. R.*)
 større, end om den havde været anbragt til 4 pCt.

Mindre Dele af Actiecapitalen forsøges naturligviis i et langt større Forhold. Da nemlig Grundcapitalen aarligt formed med $\frac{1}{17}$, hvorimod stadigt det samme Overflud — 8500 R. R. — fordeles paa den resterende Capital som Udbytte, bliver dette for de enkelte Actier i de 18 Aar respective: 9,₆; 10; 10,₃; 10,₈; 11,₃; 11,₉; 12,₆; 13,₄; 14; 15,₆; 17,₁; 19; 21,₇; 25,₅; 31,₄; 38,₈; 57,₃ og 104 pCt. — De sidst udtrukne 260 Actier (6500 R. R.) — hvortil jo hver 260 Actier have aldeles den samme Udgang — ville saaledes, beregnet paa samme Maade som ovenfor, om 18 Aar repræsentere en Capital af ca. 34600 R. R. o: 21400 R. R. mere, end om de havde været anbragte til 4 pCt. Fordeelt paa de forløbne 18 Aar vil det altsaa være det Samme som en forøget aarlig Indtægt af 840 R. R.*) saa at skjøndt Forholdet mellem Risikoerne omtrent er som 23 : 1, vil Forholdet mellem de tilsvarende Gevinster dog kun være som 10 : 1 for Grundcapitalen og de her omhandlede 6500 R. R.

Førend jeg gaaer over til Angivelsen af den Indtægt, Hr. C. under den nævnte Forudsætning vil have, kan jeg ikke undlade at udtale min særdeles Anerkjendelse af det Mod, Hr. xy. har viist ved at fremtræde offentlig med sin Angivelse af Hr. C.'s aarlige Indtægter. Kun maa jeg tillade mig at tilføie det fromme Ønske — hvad Andre maaskee ville være urimelige nok til at kalde en berettiget Fordring — at han, før han begav sig til hiin Beregning, havde offret blot en ganske ringe Deel af sin iøvrigt vistnok meget kostbare Tid til „selv at undersøge Bestaffenheden af den Entreprise“, hvis „let“ erhvervelige „Smaasummer“, han maaskee ikke uden Grund antager, kunne friste Folk. Han vilde da ikke — jeg haaber,

*) See Beregning (1).

**) See Beregning (2).

han paaffjonner min gode Tro til ham — 1) have begyndt med at sige: „uden i nogen Maade at forpligte sig til eller indestaae Actionairerne for, at Anlægget kan fuldendes for den calculerede Sum af 150000 R. R., hvilket synes mere end tvivlsomt (hvorfor?), forlanger Hr. Capitainen“ o. s. v.; thi samtidig med, at Hr. C. i sin Indbydelse kun „forbeholder sig Ret til at lade Omkostningerne“ stige indtil 150000 R. R. erklærer denne fremdeles, at „alle Overslag og Tegninger ere gjennemgaaede af kyndige Folk og saaledes affattede, at de Modificationer, Controlcommiteen“ (hvem det ifølge Statuternes 3die Capitel § 7 paaligger at paasee, at Contracterne med „Leverandeurer og Haandværkere afflutes overeensstemmende med Selskabets Lary“) „maatte ansee tilraadelige, med Vethed ville kunne iværksættes“. Hr. xy. vil sikkert erkjende, at hans Udtalelse derfor kun kan opfattes som en Fornærmelse mod Selskabets Controlcomitee; men burde dog ikke vor Tids humane Grundsatninger, hvorefter de Døde „hvile i Fred“, ogsaa billigsviis udstrækkes til de Ufødte?

2) have beregnet 4000 R. R. til Indtægt for „den tilkommende Entrepreneur“; thi af Indbydelsen fremgaaer tydeligt nok, at Hr. C. kun oppebærer denne Indtægt for præsteret Directionsarbejde, saa at den kan fratages ham, hvad Dag Selskabet finder for godt at antage en anden Directeur. Men selv uden dette, kunde Hr. xy. da være tjent med, hvis han f. Ex. af Profession var Plattenslagermester, og han for Levering af et vist Antal Plader til Livoli aarligt fik 1000 R. R., at man angav hans aarlige Indtægter af Livoli til 1660 R. R., fordi han tilfældigviis samtidig var Eier af 100 Actier i dette Etablissement, og af disse Actier fik 20 pCt. aarligt? Det maatte da i al Fald være nogle høist mærkværdige Plader, han leverede! — Hvorvel Spørgsmaalet om, hvorvidt 4000 R. R. aarligt ere for meget for være „Forlystelsesdirecteur“, egentlig slet ikke hører herhen, skal jeg dog, da Hr. xy.'s Uttring om „Ministergager“ tyder hen paa, at han

synes saa, udbede mig hans Dymærksomhed for at fortælle ham en lille Begivenhed, der, saavidt jeg veed, i sin Tid forefaldt mellem Catharina den 2den af Rusland og en berømt Dandsende N. Da nemlig denne paa Keiserindens Opfordring nævnede de Betingelser, paa hvilke hun vilde lade sig engagere ved det keiserlige Theater, udbrod hiin: „De forlanger jo 4 Gange saa meget, som jeg giver mine Generaler!“ Beed Hr. xy., hvad den smaae N., der dog formodentlig ikke har havt al sin Forstand i Venene, indskrænkede sig til at svare? „Saa skulde Deres Majestæt saamand lade Deres Generaler dandse“. — Keiserinden taug og — gav hende Engagement paa de forlangte Betingelser, ja spurgte ikke engang først sine Generaler, om de ville dandse. — Hr. xy. har ogsaa neppe for hørt sig hos vore afgangne Ministre, om en af dem skulde ville anvende sit Otium til at være Directeur for Alhambra.

3) have beregnet Reservefondet (1000 R. R. aarligt) til Indtægt for Hr. C.; thi Statuternes 3die Capitel § 4, b paalægger udtrykkeligt Repræsentskabet „at bestemme Besøbet, der forlods skal tages af Udbyttet og henlægges til Reservefondet, samt tage Beslutning om dets Anvendelse.“ Men maaskee finder Hr. xy., at Repræsentskabet passende burde beslutte at forære Hr. C. disse 1000 R. R. aarligt. I saa Fald forudseer jeg en 4de punisff Krig mellem Actieselskabet paa den ene Side og Hr. C. paa den anden Side, hiint for at holde holde Hr. xy. ude af, denne for at faae ham ind i Repræsentskabet. Kun beklager jeg Hr. xy. og især Hr. C., thi Udfaldet er neppe engang tvivlsomt. Men selv om det skulde lykkes ham at blive Repræsentsant, er det en aldeles lignende Fornærmelse mod Repræsentskabet som den mod Controlcomiteen, at frakjende dets øvrige Medlemmer al sund Sands.

4) sluttelig beregnet „mindst 5 pCt. (hvorfor ikke 500 pCt.?) af den een Gang for alle udbetalte Sum af 7500 R. R.“

thi i sin Indbydelse*) betinger Hr. C. sig disse 7500 R. R. for det Forstud, han har gjort for Selskabet. Men maaskee kan Hr. xy. bevise, at Hr. C. ikke har gjort dette Forstud. I modsat Fald vilde han i det Mindste let kunne skaffe sig en hoist uhyggelig Injurieproces paa Halsen.

Disse 5375 R. R., som Hr. xy. af lutter Uvidenhed tillægger Hr. C. som Entrepreneur, vil han efter det her Anførte forhaabentlig tilgive mig, at jeg ved en Beregning af Hr. C.'s Indtægter ikke tager med. — Hvad fremdeles de 2000 R. R. angaaer, hvortil han anslaaer Indtægterne af Hr. C.'s Beneficer, maa jeg endvidere i al Betsedenhed tillade mig den Bemærkning, at det som Gjennemsnitssum vistnok er temmeligt hoit anslaaet. Deels er nemlig Hr. C. berygtet for den maaskee utilgivelige Svaghed mere at see paa, at hans Fester blive smukke end paa just at faae den størst mulige Fordeel af dem, deels har jeg faaet lidt Mistanke til Hr. xy.'s Anslag. I Betragtning heraf skal jeg gaae ud fra, at Hr. C. af sine Beneficer har 1000 R. R., en Reduction, Hr xy. neppe kan finde ubillig, naar han betænker, at de foregaaende Poster skulde reduceres til Nul.

Hvad endelig angaaer de 8500 R. R., Hr xy. beregner Hr. C. til Indtægt for Amortisationen af Etablisementet, bliver jeg desværre ogsaa nødt til dertil at knytte nogle enkelte Bemærkninger. Jeg forstaaer nemlig ikke, hvorledes han paa nogen Maade kan være kommen til disse 8500 R. R. Han kan ikke være gaaet ud fra en Beregning over den Værdi, Etablisementet muligen kan have om 18 Aar. Thi ikke at tale om, at det aldeles ikke er utænkeligt, at et eller andet Tilfælde som Krig eller desl. kunde gjøre Etablisementet værdiløst netop i det Dieblig, da Amortisationen var tilendebragt, saa at en slig Beregningsmaade vilde blive aldeles det Samme som, om Hr. xy., naar han tilfældigviis paa een Gang havde

*) See Statuternes 1ste Capitel § 7.

2 Kjøbere til et Par af fine aflagte Støvler, vilde forlange mere af den ene end af den anden, fordi hiin af en Hændelse kunde passe dem, er det let at bevise, at Hr. xy. ikke kan være gaaet ud fra en saadan Beregningsmaade. Etablisementet vil nemlig om 18 Aar have en Værdi af ca. 575000 R. R., naar man gaaer ud fra den Forudsætning, at Hr. C. Beregning slaaer til, thi i saa Fald vil det altsaa i Alt indbringe 23000 R. R. om Aaret. Fordeles ovennævnte Sum paa de forløbne 18 Aar, vil den svare til en aarlig Indtægt af ca. 22000 R. R., altsaa ikke langt fra det 3 Dobbelte af, hvad Hr. xy. anfører. Men jeg har jo ogsaa erklæret, at jeg til Væse for Hr. xy.'s sunde Fornuft aldrig har antaget, at han er gaaet ud fra hiin Beregningsmaade. — Jeg kan imidlertid heller ikke antage, at Hr. xy. ved Beregningen er gaaet ud fra, at Etablisementet om 18 Aar skulde have samme Værdi, som dets Opførelse fra Nytt har kostet (150000 R. R.). Thi deels udgjøre jo Bygninger og Inventarium — og Andet kunde der dog ikke være Tale om at sælge — kun en forholdsviis Deel af hele Etablisementet, deels maatte han dog vel afkorte en vis Sum for Glid, der ei kan være saa ringe efter 18 Aars Forløb for Bygninger, hvis Varighed en fornuftig Controlcomitee dog bør paasee høiest er beregnet paa samme Varighed som Leiemaalet af den Plads, hvorpaa de ere opførte, altsaa 40 Aar, deels endelig ville 150000 R. R. fordeelt paa 18 Aar — og forinden, antager jo Hr. xy., vil Hr. C. ikke faae Etablisementet — kun repræsentere en aarlig Indtægt af ca. 5500 R. R., medens Hr. xy. som sagt anfører 8500 R. R. Jeg kan derfor kun tænke mig den Mulighed, at Hr. xy. har anslaaet Etablisementets Værdi om 18 Aar til en rund Sum af ca. 218000 R. R., der jo nemlig fordeelt paa 18 Aar vil give de af Hr. xy. anførte 8500 R. R.

Ved en Beregning, baseret paa de nævrende Forhold, kommer man til et heelt andet Resultat. Antages nemlig i 1) at der til Opførelsen af Etablisementets Bygninger gaaer $\frac{1}{3}$

af hele Actiecapitalen, altsaa 120000 R. R.; 2) at Bygningerne efter 18 Aars Forløb have $\frac{1}{4}$ af deres oprindelige Værdi altsaa 30000 R. R., hvilket i Betragtning af, at de ere opførte for et særligt Brug, samt at det kun er det egentlige Materiale, der har nogen Værdi, vistnok er meget rigeligt regnet og endelig 3) at man ved at stille dem til Auction kunde udbringe $\frac{2}{3}$ af deres sande Værdi, vil det materielle Tab (i Gevinst), Actieselskabet lider ved at overlade Hr. C. Etablissementet, — og om Andet er her jo ikke Tale — være 20000 R. R. Men for dette Etablissement har Hr. C. om 18 Aar allerede betalt 1000 R. R. aarligt i 9 Aar, i Alt 10570 R. R.*); altsaa bliver blot Differencen 9425 R. R. at beregne ham til Indtægt derfor. Fordeelt paa de forløbne 18 Aar svarer det til en aarlig Indtægt af ikke mere end 380 R. R.**), et Beløb, der er ca. 22 Gange mindre end de 8500 R., hvortil Hr. xy. anslaaer det. Da jeg ikke kan dele Hr. xy.'s sangviniske Forhaabninger om saa heldige Conjunctioner i Auctionsforholdene, og jeg troer det vilde være ubilligt at beregne Hr. C.'s Indtægt af Amortisationen, støttet paa nogen som helst anden Betragtningssmaade end den, jeg her har fremsat, maa han tillade mig istedetfor hans 8500 R. R. kun at beregne 380 R. R. aarligt.

Hr. C.'s Indtægter i det første Aar, der fra det andet — ikke det første, som Hr. xy. seilagtig anfører — forøges med 340 R. R. aarlig, ere altsaa:

2 Beneficer	1000 R. R.
og af Amortisationen	380 —
Salt . . . 1380 R. R.	

Hr. xy. angiver dem til 12215 o: ikke mindre end 10835 R. R. for meget (!) Var det skeet forsætlig, vilde der unagte-

*) Ifølge Leiecontractens § 10 og Statuternes 1ste Capitel § 7 skal jo nemlig Hr. C. betale Hr. Hornemaan 1000 R. R. aarlig, naar den halve Actiecapital er amortiseret, altsaa fra 1865.

**) See Beregning 3.

lig have været skjellig Grund til at mindes det „Guld, der kan kjøbes for dyrt“; men i al Fald burde Hr. xy. aldrig nogensinde mere have Lov til at optræde som Regnemester.

Der staaer nu m. H. t. Hr. C.'s Indtægter kun tilbage at vise, hvor stor den Risiko er, for hvilken han betinger sig dem. Dette oplyses bedst ved et Par Exempler. Antages saaledes, at uberegnelige Omstændigheder reducere det af Hr. C. anslaaede Overflud til 9000 R. R. aarligt. Amortisationen vil i saa Fald først være endt om ca. 39 Aar, altsaa omtrent værdiløs for Hr. C., da Leiemaalet det følgende Aar er ude. I saa Fald kan Hr. C. heller ikke vente sig nogen synderlig Indtægt af sine 2 Beneficer, ligesaa lidt som han kan gjøre sikker Regning paa, at Selskabet vil beholde ham som Directeur. Hans hele Indtægt er derfor indskrænket til Renten af den amortiserede Capital, der i det andet Aar vil være 180 R. R. og aarlig i 13 Aar forøges med 180 R. R.; dernæst i 10 Aar med 160 R. R. og endelig i 14 Aar med 140 R. R.; hvorfra imidlertid maa drages de 1000 R. R., han omtrent fra det 18de Aar skal afstaae til Hr. Horneman. Det vil altsaa være aldeles det Samme, som om en Actionair, der repræsenterer den samlede Actiecapital, og som i dette Tilfælde dog vil have ca. 414000 R. R.*) mere, end om han havde bragt sin Capital til 4 pCt., for at Hr. C. ikke skulde dø af Sult, hjalp denne til et aarligt Dyrtidstillæg af i Gjennemsnit 150 R. R. Antages endelig, at slet ingen Amortisation finder Sted, medens dog Actiecapitalen forrentes med 4 pCt. Hr. C. vil da aldeles ingen Indtægt have af et Privilegium, der dog altid har en vis Værdi, og tilmed maaskee usorfyldt, da Feilen kan ligge hos en slet Bestyrelse, af hvilken man har trængt ham ud, medens Actionairerne**) ville kunne ansee deres

*) See Beregning (4).

**) See Beregning (5).

Capital som reddet, naar de kun beregne $3\frac{3}{4}$ pCt. af deres Penge. Hr. C.'s Risiko er saaledes stedse betydelig større end Actieselskabets, medens samtidig deres Interessjer paa det Nøieste ere knyttede til hinanden. Betaler Foretagendet sig godt: Actionairerne have et stort Udbytte, vil ogsaa Hr. C.'s Indtægter voxe, uden at disse iørigt gaae ud af Actionairernes Pung; de komme blot ikke ind i den, hvilket f. Ex. m. S. t. Beneficerne ikke ganske kommer ud paa Cet. Selskabet kan jo, om det finder for godt, alligevel give 363 (364 i Skudaar) Fester om Aaret, hvad der dog vel maa tilfredsstille Nutidens allerførste Fordringer, og hvad det angaaer, at Directeuren C. skulde tilfidesætte Selskabets Fester for sine egne, er det saa meget urimeligere at antage, som han ikke paa nogen føleligen Maade kunde skade Entreprenuren C., eftersom hvad der kom ind i den ene Lomme i et langt større Forhold ikke vilde flyde ind i den anden.

Sammenholdes nu de indvundne Resultater, vil altsaa en Actionair, der repræsenterer den samlede Actiecapital, i det første Aar have en Indtægt af 8500 R. R. og aarlig af den resterende Capital have en forholdsviis forøget Indtægt af ca. 510 R. R. Under samme Betingelser vil Hr. C. i det første Aar have en Indtægt af ca. 1380 R. R. og aarlig faae denne forøget med ca. 340 R. R. Forholdet mellem begges Indtægter er altsaa i det første Aar omtrent som 7 : 1, medens Forøgelserne forholde sig som 3 : 2.

Skjøndt det, som alt bemærket, er meningsløst her, skal jeg dog som Curiosum anføre, at Forholdet mellem Hr. C.'s Indtægt i det første Aar og Anlægscapitalen er mindre end 1 : 108, medens Hr. xy. angiver det som større end 1 : 8.

Efter det Anførte lader Hr. C.'s Actieindbydelse sig altsaa kortelig fremstille saaledes:

Hr. C. ønsker at laane 150000 R. R.; da han imidlertid ikke kan stille Caution, tilbyder han Laanyderen en saadan Andeel i et af ham projecteret Foretagende, at Laanet efter

hans Beregning vil være afbetalt (med $\frac{1}{17}$ af Grundcapitalen aarligt) og forrentet med 4 pCt. i 18 Aar, samt at Laanyderen for sin Risiko mindst har 8500 R. R. i det første Aar og senere en forholdsviis Forøgelse af 680 R. R. for hvert af de resterende 17 Aar. Samtidig vil Hr. C. for sin Idee, sit Privilegium og sin Risiko i det første Aar have $\frac{1}{4}$ af den Indtægt, Laanyderen har, og i hvert af de paafølgende faae den forøget med $\frac{2}{3}$ af den Forøgelse, denne faaer; tillige er Forøgelsen i Hr. C.'s Indtægt betinget af, at Laanet afdrages. Mindre Dele af Laanet ville have en forholdsviis betydelig større Fordeel. Til Laanet er afbetalt underkaster Hr. C. sig endvidere fuldstændig Laanydernes Control og er villig til mod en bestemt aarlig Godtgjorelse at forestaae Entreprisen som Directeur.

Efter en saadan, hvad dog vistnok selv Hr. xy. vil kalde, upartist Opfattelse af Sagen, vil man først fornustigviis kunne bestemme sig til, om man vil optræde som Actionair eller ikke i det af Hr. C. projecterede Foretagende. At raade fra eller til i saa Henseende er ikke min Sag; det maa beroe paa hver Enkeltts Lillid til Foretagendet og Tilfredshed med de ovenanførte, i al Fald ikke almindelige, Forholdstal. Hensigten med disse Linier er som anført kun at rette de mildest talt utilladelige Feil i Hr. xy.'s Beregning over Hr. C. Indtægter, og det skulde glæde mig, om det var lykkedes mig at gjøre det ligesaa klart for Hr. xy., som det maa være for enhver Anden, hvor ganske overordentligt vanskeligt det falder ikke at antage, at Hensigten med hans Artikel har været at sætte Publikum et x for et y, ihvorvel han ved at kalde sig baade x og y indirecte protesterer derimod.

Kjøbenhavn, den 10de Juni 1856.

x₁ y₁

Ovenstaaende Linier have ved en Feiltagelse ligget hen til nu; Hr. G. har i Mellemtiden besvaret Hr. xy.'s Artikel; dog troer jeg ikke, at en upartiff Udtalelse i Sagen derved er bleven oversflødig. — Hr. xy. har benyttet Veiligheden til, som han havde bebudet, atter at producere sig. Det smerter mig imidlertid at maatte tilstaae, at jeg ikke troer, han har Anledning til at glæde sig over, at man vil sige om ham: „sit Løfte har han holdt“. Han har nemlig kun yderligere bekræftet den gamle Erfaring, at man ved at vove sig ud i en Mose, stedsse gaaer sig fastere og fastere; thi at det netop er gaaet ham saaledes her, maa han vistnok efter det Foransførte nødvendigviis endog selv erkjende. Jeg skulde heller ikke, da jeg som oftere udtalt, ikke optræder i Egenstab af Unbefaler af Hr. G.'s Actieproject, længere opholder mig ved denne Sag, naar Hr. xy. ikke i Anledning af et nyt Punkt atter havde gjort skyldig i ulovlig Dmgang med Talstørrelser, og det af den Art, at jeg ikke blot maa fortvivle om, at han vil forstaae et eneste Ord af de af mig gjorte Beregningen, men tillige maa ansee mig forpligtet til at gjøre ham en Undskyldning for de Hypothesser, jeg i det Foregaaende maatte have bygget paa, den „saameget efterspurgte og velbekjendte“ sunde Menneskeforstand, der som figura udviser — om „paa Grund af Sygdom“ eller anden utilregnelig Marsag — ikke „altid kan bekommes“. I Nummer 140 af „Fædrelandet“ fortæller nemlig Hr. xy. med en eksempellos Ufortrodenhed, at 248000 R. R. om 40 Aar repræsenterer en aarlig Indtægt af 6200 R. R. i de forløbne 40 Aar. Her kan desværre for Hr. xy. ikke være Tale om nogen Trykfeil; thi umiddelbart derpaa gaaer han over til en Beregning, støttet paa disse samme ulykkelige 6200 R. R. Da Hr. xy. selvfølgelig ikke har Idee om Annuitetsregning, maa jeg indskrænke mig til høitideligt at forsikre ham, at 248000 R. R. om 40 Aar kun svare til en aarlig Indtægt af høist 2604 R. R. — Stor vil vistnok selv Hr. xy.'s Forundring være ved, at han

til Trods for en saadan Feilregning alligevel kommer til en Priis pr. Quadratalen, med hvilken vel endda Selskabet som Gjennemsnitspriis for 40 Aar kunde være tjent. Hele Hemmeligheden er imidlertid, at Hr. Hornemann efter 40 Aars Forløb har faaet mere end det Dobbelte af det Beløb, Hr. xy. anfører! Men hvor uhyre maa Hr. xy.'s Forbauselse blive, naar jeg fremdeles giver ham den Forsikkring, at den af Hr. C. i Indbydelsen gjorde tilsvarende Beregning i Get og Alt er fuldstændig rigtig. „Und doch geht's ganz natürlich zu!“ — Hr. xy. kunde derfor have sparet sig alt det Hovedbrud. Han vilde heller aldrig have indladt sig paa Sagen, naar det ei var vore smaa Forholds skrækelige Arvesynd, at det personlige Element aldrig kan holdes udenfor. Om det er Meget at faae i Leie, eller om f. Ex. Livoli paa Grund af aldeles tilfældige Omstændigheder kun betaler en ringe aarlig Leie, bør nemlig ligesaa lidt komme i Betragtning, som om det er Hr. Horneman eller Hr. xy., der er Eieren. Det, hvorpaa det ene og alene kommer an, er, om Actieselskabet kan faae et Terrain udenfor Stadens Grund og ligesaavel beliggende som det omhandlede til Leie paa billigere Vilkaar end Renten af en Capitalværdi af 1 Rd. 48 $\frac{1}{2}$ pr. \square Alen eller til Eie for denne Capitalværdi. Har Hr. xy. — hvad jeg dog forelobig tillader mig at betvivle — et saadant Tilbud at gjøre, vil jeg raade ham til istedetfor at skrive Fædrelandshistorier at henvende sig til Hr. C. dermed, thi Ingen kan have større Fordeel af en Alhambrae i er istedetfor Leier end netop denne.

For jeg slutter, skal jeg næst efter paa det Høitideligste at erklære, at jeg, efter hvad den nu foreligger, ikke nærer sjerneste Mistanke om, at Hr. xy. i sin Beregning over Hr. C.'s Indtægter i nogen Maade har gjort forsættlige Feil, tilføie en lille Beregning, der muligen kan tjene til at give ham og „alle Rigesindede“ i det Mindste Stof til Estertanke. Antager man nemlig, at de ca. 3000 Læsere af Hr. xy.'s tvende volumineuse Artikler i „Fædrelandet“ dertil have anvendt hver 30 Minutter,

faaer man: Summa „spildt Tid“ = 90000 M. = 1500 L. = ca. 62 Døgn, som Hr. xy. ligesvem har frarøvet sine alt i Forveien tilstrækkeligt ulykkelige Medmennesker af deres lovmæssige Eiendom. — Ikke at tale om det moralske Ansvar, der paahviler Hr. xy. mod dem, der maaskee netop ere komne disse 30 M. for seent for at hente deres Lykke, for alle de Fødsler, han har forsinket, de Dødsfald, han har fremfyndet, fort sagt for alle de skrækelige, beregnelige og uberegnelige Følger — der kunne strække sig til de sildigste Slægter — af hans ulyksjelige Skrivi, troer han da ikke, at han kunde be-
 tragte sig som forsørgt for Livstid, om alle hine 3000 Mis-
 handlede anlagde Proces imod ham for unødvendig „Tort og
 Tidsspilde“? Eller mener han det virkelig tænkeligt, at han,
 selv hos os, hvor dog Begrebet om Tid som Penge er saa
 lidt udviklet, ved nogen Rigets Ret skulde kunne slippe med
 at „gaae fri for videre Tiltale“?

Beregning af:

1) (Pag. 4) den Indtægt, en Actionair, der repræsenterer den samlede Actie-
 capital, vil have foruden 4 pCt. og Amortisation efter 18 Aars Forløb:

$$8500 (1_{,04}^{17} + \dots + 1_{,04}^{3}) + 8000 (1_{,04}^2 + 1_{,04}) + 6500$$

$$= 500 \left\{ 1_{,04} [17 \cdot 1_{,04}^2 \frac{1_{,04}^{14} - 1}{0_{,04}} + 16 \cdot 2_{,04}] + 3 \right\} = \text{ca. } 214700 \text{ R. R.}$$

o: i det nte Aar af de først 15 en i Forhold til Grundcapitalen og den med
 $\frac{1}{17}$ aarlig aftagende Ristco staaende Forøgelse af:

$$n \left(8500 - \frac{8500 (150000 - 8500)}{15000} \right) + \frac{n}{17} \left(8500 - \frac{8500 (150000 - 8500)}{15000} \right)$$

$$= \text{ca. } 510 n - \text{NB. analog Beregning for de sidste 3 Aar.}$$

2) (Pag. 5) den Indtægt, de sidst udtrukne 260 Actier (6500 R. R.) ville
 have foruden 4 pCt. og Amortisation efter 18 Aars Forløb:

Andelen for disse 260 Actier af det 8500 R. Udbytte er i de 18 Aar
 respective:

$$\frac{150000}{6500} = 23; \dots \frac{150000 - 8500 \cdot n}{6500} = 23 - 1,3 n \dots$$

altsaa den samlede Indtægt:

$$= \frac{8500}{23} 1_{.04}^{17} + \frac{8500}{23-1_3} 1_{.04}^{16} \dots + \frac{8500}{23-1_3 n} 1_{.04}^{17-n} + \dots$$

$$= \text{ca. } 21475 \text{ R. R. } \approx \frac{21475 \cdot 0_{.04}}{1_{.04}^{18} - 1} = \text{ca. } 840 \text{ R. R. aarligt.}$$

3) (Pag. 11) den Indtægt, Hr. G. faaer i Etablissementet vurderet efter 18 Mars Forløb til 20000 R. R.:

$$20000 - \frac{1000 (1_{.04}^0 - 1)}{0_{.04}} = \text{ca. } 9425 \text{ R. R. } \approx \frac{9425 \cdot 0_{.04}}{1_{.04}^{18} - 1} = \text{ca. } 380 \text{ R. R. aarligt.}$$

4) (Pag. 13) den Indtægt, ovennævnte Actionair vil have, naar Amortisationen først er endt om 39 Mar, foruden 4 pCt. og Amortisation:

$$4500 (1_{.04}^{38} + \dots + 1_{.04}^{24}) + 4000 (1_{.04}^{23} + \dots + 1_{.04}^{14})$$

$$+ 3500 (1_{.04}^{13} + \dots + 1_{.04}) + 1500$$

$$= 500 \left\{ \frac{1_{.04}}{0_{.04}} [9 \cdot 1_{.04}^{23} (1_{.04}^{15} - 1) + 8 \cdot 1_{.04}^{13} (1_{.04}^{10} - 1) + 7 (1_{.04}^{13} - 1)] \right.$$

$$\left. + 3 \right\} = \text{ca. } 414180 \text{ R. R.}$$

5) (Pag. 13) den Indtægt, Actionairen vil have, naar han kun faaer 4 pCt. af sin Capital (ingen Amortisation):

$$\frac{6000 (1_{.04}^{40} - 1)}{0_{.04}} = 570150 = 150000 \cdot 1_{.033}^{40}.$$

Kjøbenhavn, den 25de Juni 1856.

X₁ Y₁